

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Sermo V. Tectum Domus Sapientiae

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

ut secundarias operas; *Fidem*, ut fundamentum; *Pactum*,
Iuramentum, & *Misericordiam*, Divinam, ut *Coronidem* fun-
 damento impositam & cingentem: Christi Merita, ut
Lapides; Bona fidelium Opera, tum *Patientiam*, *Miseri-*
cordiam, *Conscientiam*, ut *Lateres*: Divinam *Gratiam*,
 ut *Calcem*, & *Nexum aureum*: *Timorem*, *Humilitatem*,
Longanimitatem, ut *Incrustationes*. Quibus ita fiden-
 dum, ut præcipuè tamen in DEUM, Christi que Servato-
 ris Merita mens figatur, placeatque illud Bernardi epi-
 phonema: *Prætendat alter meritum, sustinere se jactet pondus*
diei & astus: Mihi adhaerere DEO bonum est: Ponere in Domino
 DEC SPEM meam.

SERMO V.

TECTVM

DOMVS SAPIENTIAE.

PARIETIBVS ad normam erectis, firmatisq; imponitur
 summa pars Domus, qua cetera teguntur, ideooq; TECTVM
 dicitur. Quod quale nam sit in Domo Sapientiae sive Aedificio Spi-
 rituali, paucis expediam cum in superioribus sit expressum, & qua-
 damtenus explicatum.

ARTICVLVS I.

TECTVM

Domus Sapientiae.

CARITAS.

VT suprema Virtutum, ita partium Domus, quæ Vir-
 tutibus constat, est *Caritas*, quâ, tanquam culmine
 L1 4 impo.

imposito, Domus tecta censetur. Domus DEI, inquit Augustinus Serm. XXI. de verb. Apost. *credendo fundatur, sperando erigitur, diligendo perficitur.* Ita docet Paulus Apost. qui scribens ad Galatas cap. v. Nos, inquit, *spiritu ex fide Spem Iustitiae expectamus: id est, ex fide speramus vitam aeternam, quae est merces iustitiae, vel praemium iustitiae* tum subjungit. *Nam in Christo IESU neque Circumcisio aliquid valet, neque praepitium, sed fides quae per dilectionem operatur.* Hoc est, Spem non facit, aut lex circumcisionis, aut opera, quibus Gentiles gloriari solebant, sed officium fidei, si tamen à Caritate perfecta sint. Sine Caritate opera, quamvis heroica, non sunt vitae aeternae meritoria. *Si habuero omnem fidem, inquit Apostolus, ita ut montem transferam, caritatem autem non habuero, nihil sum, I. Corin. 3. rectè: nam qui non diligit, manet in morte.* Quomodo ergo speret, cui est ablatas vitae spiritus? Quare in Caritate omnia constituit S. Augustin. lib. de natura & gratia & c. ult. *Caritas, inquit, inchoata, inchoata Iustitia est, caritas profecta, profecta iustitia est, caritas perfecta, perfecta Iustitia est.* Super omnia hæc Caritatem habete, monet Apostolus, quasi dicat; postquam ex meritis Christi, & operum bonorum lateribus, in fundamento fidei Parietes Spei construxeritis, non erit perfecta meritorum Domus, nisi super omnia, Caritatem, ut Tectum, & supremum culmen imposueritis. Hinc docent Theologi frustra sperari vitam aeternam sine Caritatis tegumento, quo operationes omnes obuehantur, ut Tecto partes Domus. Est autem Caritas Tectum planè aureum, quod idcirco omnibus æreis, quæ plurima olim celebrabantur, praeferatur. Cedit huic Tectum Panthei Romani ex tegulis æneis prægrandibus: cedit Tectum inclytum, quod in foro Nervæ omnium trahebat oculos. Cedit denique

sem-

Templi Jerosolymitani, de quo penè incredibilia referunt Templi illius descriptores. (a) Omitto ad comparationem minutiora.

(a) Legendus Vilalpandus, Tom. 2. lib. 5. disp. 4. quæ est de amplitudine & magnificentia Templi pag. 549. cap. 60. tum cap. 61. ubi instituitur comparatio inter Templum & Cariæ Mausolæum, Colossos, Babyloniam muros, & hortos. cap. 62. Comparatur Templum cum Persarum Domo. cap. 63. cum reliquis mundi miraculis. cap. 64. Cum Romanæ Urbis sumptuosissimis ædificiis. cap. 65. Cum aliis Urbis Admirandis, inter quæ Tectum & Cameratio fori Romani ænea, de quo Pausanias; Romanis forum, quod & magnitudine & apparatu instar miraculi exhibet Tectum & camerationem æneam.

ARTICULUS II.

T E C T V M

Domus Sapientiæ.

PERFECTIO CHRISTIANA.

NON aberrant à Scopo, nec sunt arguendi, qui, cùm disquiritur de Tecto Domus Sapientiæ, Respondent, esse Perfectionem Christianam; sed nihil docent diversum ab eo, quod nos diximus, esse Caritatem. Si quidem Perfectio Christiana est Perfecta Caritas, DEI & Proximi; Amici & Inimici, denique omnium, quos Deus amore ac favore dignatur. Unde signatè dictum est à Christo Perfectionis Doctore, & in suis Auctore: *Estote Vos perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est,* Matthæi v, & Lucæ vi. Quæ Perfectio est culmen Virtu-

tum omnium, & consequenter Tectum Domus Sapientiae, quæ ex omnibus constructa est. Perfectio igitur Caritatis, quâ diliguntur tam inimici, quàm amici, sicut Pater cœlestis dilectionem suam ad omnes extendit, Perfectio benignitatis, mansuetudinis, patientiæ, castitatis, & ceterarum, Tecti rationem habet. Et facit ad Ædificii spiritualis conservationem quicquid vel Tectum imbricatum, seu regulanum; vel pectinatum, sive displuviatum; vel testudineatum, vel scandulare, vel quodlibet generis alterius: avertit pluviam, nivem, grandinem, omnemque aëris injuriam, aut detinet, ne ad ædificium penetrent, & detrimentum adferant: ut pluvia, nix, grando obest fabricæ materiali, ita spirituali incommodat humor luxuriæ, frigus acedia, concretio malevolentiae, quæ omnia *Virtutis Perfectio* amolitur. Illud fuit in Tecto Templi Jerosolymitani singulare, quod per illud aves etiam arcerentur: causam clarè apponit Josephus historicus, quæ inter alia: *Desuper, inquit, verubus aureis acutissimis undique horrebat tectum, ne insidentibus avibus pollueretur.* Et hunc effectum habet *Tectum Perfectionis* in qualibet virtute: arcet malorum contagia: Dæmonum, tanquam alitum circumvolitantium accessum prohibet: aërearum potestatum infestationem non admittit, ne Domus Sapientiae sordibus polluatur. Quod facillimè contingere posset, si propius tentatores illi accedere, & instillare, quæ nota sunt, permetterentur.

ITAQUE, si *Ædificium spirituale*, tantis sumptibus, impensis, ac laboribus à vobis & in vobis ædificatum, velitis conservare diutissimè mundum & integrum, adhibete operam, *Ut sitis perfecti & integri in nullo deficientes*, quæ sunt verba Jacobi Apostoli: (c) *allaborate*, ut

(a) Josephi. lib. 6. belli c. 6 (b) *Vitalpand. Tom. 2. p. 2. lib. 4. c. 23. p. 287.* (c) *Jacobi Ep. 1. cap. 1.*

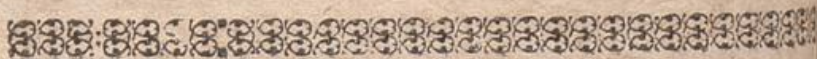
omni conversatione sancti sitis: quoniam scriptum est. Sancti eritis, quoniam ego Sanctus sum. Quod monet Petrus Apost. Et Paulus: De cetero, fratros, gaudete, Perfecti estote. Conemur, qui alios ad pietatem hortamur, Vt exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo IESU. quod erat votum ejusdem Apostoli. Quilibet sibi dictum à DEO existimet, quod audivit fidelium pater Abraham: Ambula coram me & esto Perfectus: ut commendationem mereatur, quam habuit Noë, qui placuit DEO, quia fuit Perfectus in generationibus suis, & cum DEO ambulavit. In omnibus operibus tuis, præcellens esto, urget Ecclesiasticus: Præcellens sive Perfectus esto in operibus naturæ & gratiæ, in corporalibus & spiritualibus, & exterioribus & interioribus, & quibuscumque aliis, nam, qui in omnibus dicit, nullam excipit.

VERVM, præter hanc Perfectionem universalem communem, & si ita liceat nominare vulgarem, quia cunctis, qui Christiana professione censentur, præscribitur, & est quadamtenus præcepti: nam omnibus mandatur, ut in suo statu, officio, gradu sint exacti, præcellentes, perfecti, observando mandata omnia divina & humana, ad ipsos spectantia; est alia Perfectio singularis, propria quorundam, & egregia, & passim Evangelicæ, præcepti universim, sed Consilii, quatenus extendit se ad observationem non solum præceptorum, sed etiam Consiliorum Evangelicorum: nimirum, quæ per Evangelium, non tanquam ad salutem necessaria, sed veluti suscipientibus magis expedita, atque utilia, à Christo, non præcipiente quidem sed consulente proponuntur; & principalia sunt tria: videlicet, Paupertas voluntaria, Castitas perpetua, & Obedientia integra, quæ propter Deum homini religiosè exhibetur. Vtraque Perfectio est

Tectum

(a) Pet. I. cap. I. (b) 2. ad Corinz. 13. (c) Ad Coloss. I. 25. (d) Gen. XV. 1. (e) Gen. VI. (f) Eccl. XXXIII. 23.

Tectum Domus Sapientia : utraque suas habet tegulas, sic voco functiones peculiare virtutum ac consiliorum, quæ efficiunt, quod in culmine domus aut templi regulæ, tum hamatæ, tum foraminosæ: utraque Edificium tuetur à tempestate ingruente & incommodis. Sed prior illa regulas habet veluti vulgares & terreas, ut sunt testæ latæ vel rotundæ in civium ædibus; posterior, fortissimas, simulque elegantissimas, tanquam æneas inauratas in Duorum templis: nam tanta & major est differentia inter opera bonorum religiosorum, & secularium, quamvis in suo ordine perfectorum. Sed reverà, *Perfectio* omnis hujus vitæ, Religiosorum etiam, tantum est inchoata suis permixta imperfectionibus, à quibus non depurabitur, nisi quando, & ubi, *Corruptibile hoc induet corruptionem, & mortale hoc induet immortalitatem*, 1. Corinth. xv. Quam non nisi in Domo Sapientiæ alterius vitæ consequemini.

NOTÆ.

§. **T**ECTVM ad usum accommodatum ex Architectura præscripta & gentium diversitate, est varium. Aliquot genera hic apponuntur. *Tectum planum*. Quale fuit Templi Ierosolymitani, & communis Palestina & Ægypti. Vilalpand. Tom. 2. lib. 4. cap. 23. pag. 287. *Tectum pectinatum*, Festo, quod in duas partes de vexum est, & pectinis instar factum Vitiuvius vocat Displuviatum, quod utrimque diversa quodam hinc inde pluviam demittit. Cujusmodi fere sunt hoc tempore Tecta in Europa. *Tectum testudineatum*. Vitru. quod in quatuor partes de vexum est. Item, quod fornicatum, concameratum, incurvum, convexum, testudinis more. *Tectum imbricatum*, regulæneum, quod ex imbricibus & regulis confectum. Imbrex autem est talis vel regula Curva per quam imber defluit. Itaque quod imbricatum figuram refert imbricatum etiam dicitur. *Tectum scandulare*. Apud ægyptios scandulus concinnatum. Idem nomen competit in Tectis

*scilicet è saxo laminis constans, in quo laminarum ordines mutuo se
scandunt.*

§. TEGVLA, qua tecta sternuntur, ad pluvias, & alia arcenda:
sic dicta quod domos togat.

§. PERFECTIO.] De hoc argumento scripsere plurimi. S. Au-
gustinus lib de Perfectione Iustitia tomo 7. Commentatores Evangelio-
rum, Matthai v. & XIX. Hieronymus Platus, Iacobus Alvarez de
Pax, Alfonso Rodericus, titulo Exercitium Perfectionis.

Vide qua diximus Opusculo 3, Sermone 5.

ARCHI-